

Åpningstider i sommer

Oslo sentrum	07.30 - 15.00
Furuset	07.30 - 15.00 Ikke kveldsåpent onsdager i ukene 26 -27-28-29-30-31
Majorstuen	07.30 - 15.00 (stengt ukene 27-28-29-30-31) Ikke kveldsåpent tirsdager i ukene 26 -27-28-29-30-31
Sandefjord	07.30 - 15.00
Oseberg	Mandag-torsdag 08.00 - 20.00, fredag 08.00 - 15.00 I ukene 27 og 28: mandag-torsdag 08.00 - 16.00, fredag 08.00 - 15.00
Lillestrøm	07.30 - 15.00 (stengt ukene 26-27-28-29-30)

Vi ønsker alle en god sommer!

Med vennlig hilsen

Marie Buchmann
Medisinsk direktør, dr. med.

Håvard Selby Ebbestad
Adm. direktør

Kontaktpersoner ved henvendelse til laboratoriet:

Laboratoriemedisin:

Johan Bjerner **spes. i medisinsk biokjemi**
Marie Buchmann **spes. i medisinsk biokjemi**
og klinisk farmakologi
Asle Helgheim **lege**
Thor Hilberg **spes. i klinisk farmakologi**
Armin Piehler **spes. i medisinsk biokjemi**
Kjell Torgeir Stokke **spes. i medisinsk biokjemi**
Trygve Tjade **spes. i medisinsk mikrobiologi**

Kvalitetssikring Liv Hjelbrekke

Prøvetaking/hentetjeneste Kari Belseth

Kurs/lab/dataveiledning Martine Engeset/Marit Hagberg/Sveinung Rørstad
Solveig Røtterud/Eva Sjule/Solveig Svebakken

Dataveiledning Truls Skau

Informasjon Anne Fløistad

Adresseendring/brukernummer Marit Elgvin

Kliniske studier Solveig Svebakken

Kvalitetskontroll for primærhelsetj. Olaug Liset Nilsen

Kundestøtte tlf 22 90 96 66

FÜRST
MEDISINSK LABORATORIUM

Fürst Medisinsk Laboratorium
Søren Bulls vei 25 - N 1051 Oslo
Tlf: 22 90 95 00 – Faks: 22 90 96 06
e-post: post@furst.no

Oppdatert versjon av vår blåbok finnes på:
www.furst.no

Denne gang:

- Vurdering av MCV (mean cell volume), MCH og hemoglobininnhold i retikulocytter (Ret-He)
- Oppdatering av Fürst Forum
- Gentest eller belastningstest for å undersøke på laktoseintoleranse.
- Cystatin C for beregning av nyrefunksjonen
- Åpningstider i sommer

Vurdering av MCV (mean cell volume), MCH og hemoglobininnhold i retikulytter (Ret-He)

MCV benyttes særlig som parameter i forbindelse med anemiutredninger (mikrocytære og makrocytære anemier). I denne sammenheng ønsker vi å minne om at MCV øker ved henstand med ca. 6 % pr. døgn. MCH (mean cell hemoglobin), som har tilnærmet samme informasjonsinnhold som MCV, er ikke påvirket av tidsfaktoren og er derfor mer pålitelig.

I tillegg ønsker vi også å minne på at hemoglobininnhold i retikulytter (Ret-He) kan være en aktuell markør for utredning og oppfølging av jernmangel. Ret-He påvirkes ikke ved henstand av prøven mindre enn 3 døgn.

Oppdatering av Først Forum

Oppdateringer av programmet skjer når programmet avsluttes og startes på nytt. For å sikre at man benytter siste versjon av Først Forum oppfordrer vi derfor at programmet avsluttes daglig.

Gentest eller belastningstest for å undersøke på laktoseintoleranse

Laboratoriet får ofte spørsmål om mistanke om primær (medfødt) laktoseintoleranse bør utredes ved hjelp av gentest eller belastningstest. Svaret er helt klart: Laktoseintoleranse gentest. Denne testen vil gi svar ved de aller fleste tilfelle.

Belastningstesten er forbeholdt spesielle problemstillinger som for eksempel sekundær laktoseintoleranse som kan ha oppstått i forbindelse med en annen sykdom (cøliaki, inflammatorisk tarmsykdom eller lignende). Siden belastningstesten er til besvær for mange pasienter, kommer laboratoriet til å innføre en regel som krever at laktoseintoleranse gentest skal være utført før en belastningstest kan bestilles.

Laboratoriet utfører ikke gentesten hos barn under 3 år (tidligere under 5 år), siden eventuelle symptomer hos disse ikke kan stamme fra primær laktoseintoleranse.

Videre vil vi minne om at i noen afrikanske og arabiske befolkninger finnes det andre, sjeldne varianter som også gir laktasepersistens. Disse medbestemmes ikke i denne testen.

For mer informasjon se www.furst.no.

Cystatin C for beregning av nyrefunksjonen

Fra 1. juli 2013 vil vi analysere Cystatin C i serum. Cystatin C gjenspeiler glomerulær filtrasjonsrate (GFR), og konsentrasjonen danner grunnlag for beregning av estimert GFR, i dette tilfelle "Cystatin C eGFR."

Bestemmelse av kreatinin i serum har i mange år vært den viktigste parameteren i allmennpraksis for kartlegging av et individs nyrefunksjon.

Kreatinin er et nedbrytningsprodukt av kreatin og vil derfor være avhengig av muskelmassen. Det er følgelig store individuelle variasjoner, og dette gjenspeiles ved vide referansegrenser både for kvinner og menn.

Estimert GFR (eGFR) beregnes ut fra en persons kjønn, alder og kreatinin i serum. Denne beregningen tar ikke hensyn til at en person kan avvike fra gjennomsnittlig muskelmasse, og estimert GFR fra kreatinin er derfor ikke anbefalt hos barn under 18 år, hos eldre med muskelatrofi, og hos personer med lav BMI. Hos disse gruppene gir eGFR inntrykk av en bedre nyrefunksjon enn det som faktisk foreligger.

Vi innfører nå Cystatin C som tilleggsanalyse for vurdering av nyrefunksjonen hos gruppene som er nevnt ovenfor. Estimert GFR fra Cystatin C er også noe mer presis enn kreatinin, spesielt ved kraftig redusert nyrefunksjon. Cystatin C kan derfor være nyttig også ved oppfølging av avansert nyresykdom og ved dosering av medikamenter som utskilles via nyrene.

Cystatin C er et protein som syntetiseres i alle kroppens kjerneholdige celler. Cystatin C filtreres ut i primærurin på samme måte som kreatinin. Cystatin C blir så reabsorbert og spaltes i nyretubuli. Cystatin C kan derfor måles i serum, men ikke i urin. Cystatin C varierer i liten utstrekning (<5 %) med alder, kjønn og muskelmasse.

Cystatin C skal ikke brukes som et mål for nyrefunksjonen ved graviditet, ved hypo- eller hyperthyreose og ved høydosebehandling med kortikosteroider.

Vi vil alltid oppgi både Cystatin C konsentrasjonen i serum og den estimerte GFR som kan beregnes på grunnlag av denne.

Vær oppmerksom på at den estimerte GFR (eGFR) som rapporteres angis for en standardisert kroppsoverflate på 1,73 m². Ved dosering av medikamenter etter GFR skal denne verdien ganges med personens faktiske kroppsoverflate delt med den standardiserte kroppsoverflaten på 1,73 m². Ellers vil en liten

person få for store medikamentdoser og en stor person for små medikamentdoser.

Mosteller-formelen kan benyttes til å bestemme en persons kroppsoverflate. Formelen er:

$$x = \frac{\sqrt{v \times h}}{60}$$

v = vekt i kg, h = høyde i cm, og x = personens kroppsoverflate i m².